

The Mekong River Basin Buddhist Tourism Promotion Model on the Nong Khai-Amnat Charoen Strategic Road

Phra Thanawut Sanakulchai¹ & Saovalak Kosonkittiumporn²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
08/05/2022	30/06/2022	02/07/2022	05/07/2022

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study and search for Buddhist cultural attractions in the Mekong River Basin. on the Nong Khai - Amnat Charoen Strategic Road route 2) to study the factors affecting Buddhist cultural tourism in the Mekong River Basin on the Nong Khai-Amnat Charoen Strategic Road route; 3) To establish and confirm a model for promoting Buddhist cultural tourism in the Mekong River Basin On the strategic road Nong Khai - Amnat CharoenIt is purely qualitative research. The target group is local government organizations. Government Partnerships of Nong Khai - Amnat Charoen, 60 persons. The data collection tools were interview forms, question sets used in group discussions. All qualitative data analysis uses content analysis.

The results of the research were as follows:

1) The search for Buddhist cultural sites on the Mekong River Basin on the Nong Khai-Amnat Charoen Strategic Road route revealed that the architectural and cultural attractions of the Mekong River Basin on the Nong Khai - Amnat Charoen Strategic Road route consisted of temples, Ubosot, Wihaan, Buddha images.

2) Factors affecting the Mekong Buddhist Cultural Tourism Site on the Nong Khai-Amnat Charoen Strategic Road route, found that the potential of the area consisted of beautiful, complete, access to tourist attractions, convenient, with signs, maps, documents, leaflets showing tourist attractions.

Keyword: Tourism promotion model , Mekong Buddhist culture , strategic path;

¹ Mahasarakham Rajabhat University, Email- wut3407@gmail.com

² Mahasarakham Rajabhat University, Email- zumsa_17@hotmail.com

รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง

บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

พระธนาวุฒิ จิตเมโธ³ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาค้นหาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ 3) เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพล้วน กลุ่มเป้าหมาย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าราชการจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ จำนวน 60 คน เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสัมภาษณ์ ชุดคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพล้วนใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การค้นหาลำโพงท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วย วัด พระอุโบสถ วิหาร พระพุทธรูป ประติมากรรมภายในพระอุโบสถ ลานปฏิบัติธรรม ปาฏิหาริย์ ภูเขา โบราณสถาน ใบเสมา โบราณ และพระธาตุเจดีย์ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วย พญานาค หมายถึง พญานาคราช ประวัติตำนานเริ่มมาจาก คำชะโนด อำเภอนองหาน จึงเกิดมีประเพณีวัฒนธรรม รำบวงสรวงพญานาค ประเพณียักซ์คุ หรือยักซ์คุกเขา เชื่อว่าเป็นยักษ์ที่ช่วยปกป้องรักษาหมู่บ้านชุมชนในเขตพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงของจังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละชนเผ่า เชื้อชาติ การแต่งกาย ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ลวดลาย สีย้อมคราม ผ้าฝ้ายหมักโคลนสวายเป็นสัทธิธรรมชาติ มีความเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและสวยงามของแต่ละจังหวัด การประดิษฐ์เครื่องเล่นดนตรีไทย การทำพิน แคนหมู่บ้านทำเรือของจังหวัดนครพนม และการจัดคัมไฮมสแตย์ ไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว 2) ปัจจัยที่มีผลต่อแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- wut3407@gmail.com

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- zumsa_17@hotmail.com

พบว่า ด้านศักยภาพพื้นที่ ประกอบด้วย มีความสวยงาม สมบูรณ์ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สะดวก มีป้ายบอกทาง แผนที่ เอกสาร แผ่นพับแสดงแหล่งท่องเที่ยว มีมัคคุเทศก์หรือนักเล่าเรื่อง มีความปลอดภัย และมีที่พัก โรงแรม โฮมสเตย์ พบว่า ด้านการเป็นหุ้นส่วนของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง ประกอบด้วย ด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน ด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม ด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณ ด้านการสร้างกลุ่มกิจกรรมวัฒนธรรม พบว่า ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ด้านการหนุนเสริมอนุรักษ์กิจกรรมวัฒนธรรม ด้านการหนุนเสริมเงินงบประมาณกิจกรรม ด้านการหนุนเสริมการประชาสัมพันธ์ ด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์หมู่บ้าน ด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม พบว่า ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ประกอบด้วยด้านการสนับสนุนอนุรักษ์กิจกรรม ด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณ ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนอัตลักษณ์หมู่บ้าน ด้านการส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม พบว่า ด้านการจัดการตนเอง ประกอบด้วย ด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน ด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธี ด้านการเงินทุนงบประมาณกิจกรรม การสร้างสมาชิกกิจกรรม3) การสร้างและยืนยันรูปแบบ 1) ด้านศักยภาพพื้นที่ 2) ด้านการเป็นหุ้นส่วน 3) ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 5) ด้านการจัดการตนเอง.

คำสำคัญ: รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยว, วัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง, เส้นทางยุทธศาสตร์

บทนำ

การท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจุบันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย และส่งผลให้อุตสาหกรรมต่อเนื่อง ในพื้นที่ทั้งสินค้าและบริการ เช่น อาหารแปรรูป การก่อสร้าง ขยายตัวในลักษณะตัวคูณ (Multiplier) อัตราส่วน ดังกล่าวเติบโตในแนวนานกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 11.7 ล้านคน และ 0.4 ล้านล้านบาทในปี 2547 เป็น 24.8 ล้านคนและ 1.1 ล้านล้านบาทในอีก 10 ปีถัดมา ก่อให้เกิดการจ้างงานมากกว่า 6 ล้านคน หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 16.0 ของการจ้างงานทั้งประเทศ (คณะกรรมการพัฒนาท่องเที่ยว, 2554-2564) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ผลจากการให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมประเภทนี้ นอกจากนักรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้หลายประการ (คณะกรรมการพัฒนาท่องเที่ยว 2554-2564) ซึ่งมีหลายรูปแบบเช่น รูปแบบการท่องเที่ยวโดยใช้ศักยภาพของแม่น้ำโขง และวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง รูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบการมีส่วนร่วมการส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมเชิงพุทธชายฝั่งลุ่มแม่น้ำโขงที่เน้นการพัฒนาการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม

(Participation) ความร่วมมือ (Co-operation) และการผสมผสานกำลัง (Synergy) ของภาครัฐภาคเอกชน และ ภาคชุมชนเพื่อพัฒนาโครงสร้างการบริหารการพัฒนาการ ท่องเที่ยวแบบบูรณาการทั้งเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยสร้างรายได้ และมีความสามารถที่จะกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง หลายหน่วยงานจึงได้ให้ความสำคัญกับการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาทั้งหมดเป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน การพัฒนาวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศจำเป็นต้องบูรณาการกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องในทุกระดับ ได้แก่ ระดับประเทศ เช่นยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) รวมถึง ระดับนานาชาติ เช่น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (พ.ศ. 2559 –2568) แผนการตลาดการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (พ.ศ. 2558 – 2563) กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น CLMVT (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม ไทย) เป็นต้น

ในยุคปัจจุบันการแข่งขันในตลาดโลกได้ให้ความสำคัญในการนำเอาวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนจำหน่ายเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่กำลังมาแรง การท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์ลุ่มแม่น้ำโขงมีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละเขตพื้นที่ นั้น ประกอบด้วยการพิจารณาความสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์และองค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ครอบคลุม 5 จังหวัด คือ จังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

เส้นทางท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำโขงมีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละเขตพื้นที่นั้น ประกอบด้วยการพิจารณาความสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินศักยภาพกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์และองค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ครอบคลุม 5 จังหวัด โดยแต่ละจังหวัดมี การกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว คือ “ยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว และการบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน” จังหวัดบึงกาฬ กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว คือ “พัฒนาการท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน” จังหวัดนครพนม กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว คือ “การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” จังหวัดมุกดาหาร กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว คือ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน” และจังหวัดอำนาจเจริญ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

.....
อำนาจเจริญด้านกลยุทธ์การท่องเที่ยวคือ “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการให้ได้มาตรฐาน”(ร่างแผนแม่บท โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะที่ 5 ปีที่หก (1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2564 สำนักงานจังหวัดอำนาจเจริญ กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด)

ดังนั้นการค้นหาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดัชนีภาพพื้นที่ การเป็นหุ้นส่วนของชุมชน การหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย การจัดการตนเอง ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธของ 5 จังหวัดตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาค้นหาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

2 สร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

จังหวัดที่ตั้งอยู่บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และ จังหวัดอำนาจเจริญ

ขอบเขตด้านกรอบแนวความคิด

แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง ประกอบด้วย 3 ด้าน

1 แหล่งท่องเที่ยวทางด้านสถาปัตยกรรม

2 แหล่งท่องเที่ยวทางด้านความเชื่อ

3 แหล่งท่องเที่ยวทางด้านวิถีชีวิต

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์ หนองคาย- อำนาจเจริญ ได้แก่

- 1 ศักยภาพพื้นที่
- 2 การเป็นหุ้นส่วน
- 3 การหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4 การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย
- 5 การจัดการตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์
หนองคาย-อำนาจเจริญ

1) การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) เป็นการศึกษาจากเอกสาร (Document study) ได้แก่
หนังสือ ตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสิ่งพิมพ์ออนไลน์ อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ
การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ค้นหาแหล่ง
ท่องเที่ยว และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนน
ยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

2) การสัมภาษณ์ (in- Depth Interview) เป็นการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม
เชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ จำนวน 60 คน ประกอบด้วย
จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร
จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งได้ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยส่งหนังสือขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ของ
สำนักงานจังหวัดนั้นๆ เพื่อทำการสัมภาษณ์คำถามแบบกึ่งโครงสร้างเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่
สำนักงานจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย – อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงาน
ท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 2 คน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย-
อำนาจเจริญ 3 คน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย – อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
หนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด 1 คน องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย –
อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย- อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานเทศบาลเมือง
จังหวัดหนองคาย – อำนาจเจริญ 1 คน รวมทั้ง 5 จังหวัด 60 คน การสัมภาษณ์แบบเรียบง่ายและเป็นกันเอง
เพื่อความสะดวกในการให้ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล รวบรวม
ประเด็นใจความสำคัญของเนื้อหา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งนั้น เพื่อพรรณนางานวิจัยโดยเน้นการวิจัยเชิง
คุณภาพล้วน

การวิจัยระยะที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

1) การสัมภาษณ์ (in-Depth Interview) เป็นการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ จำนวน 60 คน ประกอบด้วย 5 จังหวัดลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งได้ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยส่งหนังสือขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดนั้นๆ เพื่อทำการสัมภาษณ์คำถามแบบกึ่งโครงสร้างเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 2 คน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย-อำนาจเจริญ 3 คน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด 1 คน องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย- อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานเทศบาลเมือง ตำบลในเขตอำเภอ จังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน รวมทั้ง 5 จังหวัด 60 คน การสัมภาษณ์แบบเรียบง่าย และเป็นกันเองเพื่อความสะดวกในการให้ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมประเด็นใจความสำคัญของเนื้อหา ที่ได้จากสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งนั้น เพื่อนำมาพรรณนาและสังเคราะห์ให้เป็นรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพล้วน

การระยะที่ 3 สร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ วิธีการวิจัยขั้นตอนนี้ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 2 คน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย-อำนาจเจริญ 3 คน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด 1 คน องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย- อำนาจเจริญ 1 คน สำนักงานเทศบาลเมือง ตำบลในเขตอำเภอ จังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ 1 คน รวมทั้ง 5 จังหวัด 60 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและแสดงความคิดเห็น ด้านปัจจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ โดยการสังเคราะห์ผลการวิจัย วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้อง สร้างการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ และโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ ผู้อำนวยการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ

ผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ค้นหาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ด้านสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย วัด หมายถึง วัดที่อยู่ภายในเขตพื้นที่จังหวัด หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีอาณาเขตบริเวณ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของหมู่บ้าน วัด ประกอบด้วย สถาปัตยกรรมเชิงพุทธ พระอุโบสถ วิหาร พระพุทธรูป ประติมากรรมภายในพระอุโบสถ และลานปฏิบัติธรรม พระอุโบสถตามที่ได้ลงพื้นที่พบว่า พระอุโบสถหลายวัด มีลักษณะที่เป็นสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นสวยงามประจำอยู่ในวัด ไว้ทำสังฆกรรมและถ้ำมีชั้นล่างไว้ปฏิบัติธรรม สถาปัตยกรรมศาลาการเปรียญ หลังใหญ่ไว้คอยรองรับพระภิกษุสามเณร และคณะศรัทธา พุทธบริษัททั้งหลายที่เข้ามาวัดและได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีประเพณีบุญ ฮีต 12 ครอง 14 ในแต่ละเดือน เป็นต้น สถาปัตยกรรม พระธาตุเจดีย์ หมายถึง พระธาตุเจดีย์ที่สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสถาปัตยกรรมที่งดงาม ดังเช่นพระธาตุพนม และพระธาตุประจำวันเกิด 7 วัน มีในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม โบราณสถาน โบสถ์โบราณ ตามที่ปรากฏเป็นจำนวนมากที่จังหวัดหนองคาย นครพนม อำนาจเจริญ ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุไว้บ้างแล้ว แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีภูเขา ป่าไม้ธรรมชาติที่มีความเชื่อมโยงเป็นสถานปฏิบัติธรรมของพระภิกษุและผู้ที่สนใจในธรรม พร้อมทั้งได้สร้างสถาปัตยกรรม คือวัด เช่น ภูทอก ภูสิงห์ หินสามวาฬ ซึ่งเป็นสถานที่ธรรมชาติมีการเชื่อมโยงกันหลายมิติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของหมู่บ้านและชุมชน พร้อมทั้งหน่วยงานราชการเข้ามาที่บทบาทในการบริการจัดการร่วมกับหมู่บ้านชุมชน มีการจัดกิจกรรม การปฏิบัติธรรม แหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อจังหวัดหนองคาย – อำนาจเจริญ พญานาค หมายถึง พญานาคราช ประวัติตำนานเริ่มมาจาก คำชะโนด อำเภอนองหาน จึงเกิดมีประเพณีวัฒนธรรม รำบวงสรวงพญานาค เกิดการสร้างทางด้านสถาปัตยกรรมรูปปั้นพญานาคอย่างแพร่หลายครอบคลุมเกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย รูปปั้นพญานาคที่โดดเด่นในเขตพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีปรากฏให้เห็น เทศกาลท่องเที่ยวประจำปีในช่วงเทศกาล งานสงกรานต์ ประเพณียักซ์คุ หรือยักซ์คุกเขา เชื่อว่าเป็นยักซ์ที่ช่วยปกป้องรักษาหมู่บ้านชุมชนในเขตพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงของจังหวัดอำนาจเจริญ ให้อยู่เย็นเป็นสุข ร่มเย็น มีอัตลักษณ์ สร้างสิ่งประดิษฐ์รูป หน้าตา คล้ายยักซ์ เป็นอัตลักษณ์ประจำงานเทศกาล ยักซ์คุ ของจังหวัดอำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวประเภทวิถีชีวิตหมู่บ้านริมฝั่งแม่น้ำโขง ของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละชนเผ่า

เชื้อชาติ การแต่งกาย ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ลวดลาย สีส้มธรรมชาติ ความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัด ประเพณีวัฒนธรรม การละเล่น การฟ้อนการรำ เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ลายพิน เสี่ยงแคน ของคนอีสาน มีการนำเอาวัสดุ อุปกรณ์ จำพวก แห สวิง เป็นต้นมาเป็นเครื่องอุปกรณ์ในการฟ้อนรำ ประเพณี วัฒนธรรมแสดงออกซึ่งการเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายของคนอีสาน

2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิง พุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ได้แก่ ด้านศักยภาพพื้นที่ ของ แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ 1) ด้านความสวยงาม สมบูรณ์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนน ยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม ด้านความเชื่อ และด้านวิถีชีวิต ประกอบด้วย วัด พระพุทธรูป ศาลา โบราณสถาน ภูตอก ภูสิงห์ หินสามวาฬ ในเขตพื้นที่ หนองคาย บึงกาฬ มุกดาหาร อำนาจเจริญ 2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีรายละเอียดดังนี้ การเข้าถึงโดยรถยนต์ส่วนบุคคล กรู๊ปทัวร์ รถโดยสารประจำทาง รถตู้ ประจำทาง รถแท็กซี่ในพื้นที่จังหวัด สนาบิน อูธร นครพนม 3) ด้านป้ายบอกทาง แผนที่ เอกสาร แผ่น พับแสดงแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ประกอบด้วยบทสรุปดังนี้ว่า ป้ายบอกเส้นทาง แผนที่ที่มีอยู่ที่จุด บขส. ขนส่งจังหวัด ที่ศาลากลางจังหวัด ที่จุดแหล่งท่องเที่ยว วัด พระธาตุเจดีย์จังหวัด ป้ายบอกเส้นทางเข้า แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตามถนนมิตรภาพยังมีน้อย 4) ด้านมัคคุเทศก์หรือนักเล่าเรื่องของแหล่ง ท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ประกอบด้วยบทสรุปดังนี้ว่า สำนักงานวัฒนธรรม องค์การบริหารเทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อบรมมัคคุเทศก์ในพื้นที่นักท่องเที่ยว ซึ่งในแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนสามารถเล่าเรื่องเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดของตนเองได้ 5) ด้านความสะดวก ความ สะอาด สุขอนามัย และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทาง ถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ประกอบด้วยบทสรุปดังนี้ว่า ความสะอาดในบริเวณมีจิตอาสา นักเรียน นักศึกษา บุคคลทั่วไปได้มีการเข้ามาทำความสะอาด ห้องน้ำ ความสะดวกในสถานที่จอดรถ ความปลอดภัย จุดคัดกรองโควิด 19 ภายในวัด และแหล่งท่องเที่ยวของ จังหวัด บางแหล่งท่องเที่ยวยังมีน้อยในการคัดกรองโควิด 19 6) ด้านที่พัก โฮมสเตย์ โรงแรมเพื่อต้อนรับ นักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีบทสรุปดังนี้ว่า ที่พักโรงแรม มีพอรองรับนักท่องเที่ยวของ จังหนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ส่วนบึงกาฬยังมีน้อยเพราะเป็นจังหวัดใหม่ และเป็น

จังหวัดเล็ก ในช่วงเทศกาลของจังหวัด ต้องจองที่พักโรงแรมล่วงหน้าโดยเฉพาะจังหวัดนครพนม งานพระราชทานมโหรีเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ด้านการเป็นหุ้นส่วนของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ 1) ด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน การท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ หุ้นส่วนราชการ ประกอบด้วย เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด หน่วยงาน วัด โรงเรียน หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำชุมชน กลุ่มชุมชน นักเรียน นักศึกษา การเป็นหุ้นส่วนประกอบด้วยมีจิตอาสา จิตศรัทธาในการสร้างสถาปัตยกรรม วัด พระพุทธรูป พระธาตุเจดีย์ ประเพณี การแต่งกาย การฟ้อนรำ ประเพณีฮีต 12 คอง 14 เป็นการแสดงออกมาจากกลุ่มสมาชิก กลายเป็นกลุ่มหมู่บ้านที่โดดเด่นมีศักยภาพในการให้ความอบอุ่น อิ่มใจ มีการอบรมเป็นเจ้าบ้านที่ดีซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของหมู่บ้านและชุมชนของจังหวัด 2) ด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม การท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ หุ้นส่วนราชการ ประกอบด้วย เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานธนารักษ์ในเขตพื้นที่จังหวัด เป็นหุ้นส่วนในการให้ข้อมูลด้านวิชาการ ในการศึกษาฐาน พัฒนาต่อของผลิตภัณฑ์ SME จากสำนักงานอุตสาหกรรม หน่วยงาน วัด หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำชุมชน กลุ่มชุมชน เป็นหุ้นส่วนในการขับเคลื่อนสถานที่แหล่งท่องเที่ยว (ท่องเที่ยวทำบุญ 9 วัด) หุ้นส่วนหมู่บ้าน ร่วมทำกิจกรรม ประกอบด้วยหัตถกรรม สิ่งทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย ทอเสื่อกก แปรรูปเป็นสินค้าวัฒนธรรม หุ้นส่วนการตลาด ช่องทางการจำหน่ายของบางกลุ่มยังมีน้อย สินค้าบางตัวมีขายกันในเฉพาะกลุ่มของหน่วยงานราชการ เพื่อส่งเสริมกลุ่มกิจกรรมของชุมชนให้อยู่รอด 3) ด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณกิจกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญหุ้นส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล ในการปรับภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม ด้านความเชื่อ และวิถีชีวิต เป็นหุ้นส่วนในการขับเคลื่อนกิจกรรม โครงการกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมเชิงพุทธเชื่อมโยงในงานเทศกาลของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด โดยจัดให้มีเงินงบประมาณประจำปี หุ้นส่วนหมู่บ้าน ชุมชน ร่วมแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนประเพณีวัฒนธรรมในช่วงเทศกาล และโครงการกิจกรรมของจังหวัด แต่เนื่องด้วยสถานการณ์โควิด 19 จึงได้งดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหลายกิจกรรมด้วยกัน 4) ด้านการสร้างกลุ่มกิจกรรมวัฒนธรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ หุ้นส่วนในการสร้างกลุ่มกิจกรรม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงาน

การท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัด สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นหุ้นส่วนผลักดันในการขับเคลื่อนกลุ่มกิจกรรม โปรแกรมกิจกรรมของหมู่บ้าน การแต่งกาย การฟ้อนรำ ภูมิปัญญาประดิษฐ์ สิ่งทอผ้าไหม ผ้าฝ้ายย้อมคราม ผ้าย้อมหมักโครน โดยให้ได้มาตรฐาน เสริมสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน เสริมสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม และเป็นการหนุนเสริมประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัด

ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อานาจเจริญ ประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญดังนี้ 1) ด้านการหนุนเสริมอนุรักษ์กิจกรรมวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อานาจเจริญ การหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยเทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด การหนุนเสริมประกอบด้วยประเพณีอีสาน คือ ฮีต 12 ครอง 14 (ครอง 14 ไม่ค่อยได้ทำกัน) ส่วนประเพณี ฮีต 12 มีการหนุนเสริมอนุรักษ์ในรูปแบบอนุรักษ์กิจกรรมประจำเดือน และกิจกรรมที่มีการหนุนเสริมที่โดดเด่น คือ งานเทศกาลสงกรานต์ วัดโพธิ์ชัย หลวงพ่อพระใส งานออกพรรษา งานไหว้พระธาตุพนม งานไหลเรือไฟ งานแข่งเรือ งานกฐินหน้าจันทน์ของจังหวัดบึงกาฬ งานทำบุญวัดรอยพระพุทธบาทภูมโนรมย์ ซื่อสินค้าวัฒนธรรมราคาถูกที่ตลาดอินโดจีนมุกดาหาร งานประเพณีวัฒนธรรมขบวนแห่ยักษ์คู่ เป็นการเปิดอัตลักษณ์ใหม่มาได้ 8 ปี ของจังหวัดอานาจเจริญ 2) ด้านการหนุนเสริมเงินงบประมาณกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อานาจเจริญ การหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยเทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัด สำนักงานจังหวัด ประกอบด้วยการหนุนเสริม 3 ดังนี้ ด้านแหล่งท่องเที่ยวสถาปัตยกรรม ด้านแหล่งท่องเที่ยวความเชื่อและด้านแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิต ซึ่งมีการหนุนเสริมในลักษณะโครงการประเพณีวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันกับทางศาสนา ในลักษณะการหนุนเสริมจากรางการ ส่วนภาคเอกชน ยังมีน้อยในการหนุนเสริม โดยลักษณะโครงการกิจกรรมในช่วงเทศกาล งานเทศกาลการท่องเที่ยว งานกาชาด งานออกพรรษา โดยมีเงินหนุนเสริม ค่าใช้จ่าย ค่าบริการ ค่ารางวัล ค่าออกแบบ เป็นต้น 3) ด้านการหนุนเสริมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อานาจเจริญ สำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานจังหวัด โดยการหนุนเสริมการประชาสัมพันธ์สำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดมีการหนุนเสริม เว็บไซต์การท่องเที่ยวของจังหวัด หนังสือการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดร่วมหนุนเสริมการพิมพ์เอกสารว่าด้วยเรื่องวิถีชีวิตชุมชน อัตลักษณ์หมู่บ้าน

การหนุนเสริมจัดทำคัมภีร์โฮมสเตย์ และหนุนเสริมร่วมมือกันทำว่าด้วยเรื่องอัตลักษณ์สินค้า สิ่งประดิษฐ์ หัตถกรรม สิ่งทอ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย จักสาน และอาหารเครื่องดื่ม หนุนเสริมเกิดเส้นทางการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) ด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์หมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ การหนุนเสริมอัตลักษณ์หมู่บ้าน ประกอบด้วย การหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ลักษณะการหนุนเสริมประเพณีวัฒนธรรมฮีต 12 สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวทำบุญ 9 วัดของจังหวัด พระธาตุประจำวันเกิด ครบทุกวันของจังหวัดนครพนม เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม ด้วยความเชื่อและวิถีชีวิตชุมชน หนุนเสริม การอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งเกิดเป็นอัตลักษณ์หมู่บ้านใหญ่เล็กของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 5) ด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ การหนุนเสริมอัตลักษณ์สินค้าจากการหนุนเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในการหนุนเสริม อบรม ให้คำแนะนำ การตลาด ประชาสัมพันธ์สินค้า ต่อยอดพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานตามสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด มีตรา ยี่ห้อ การบรรจุหีบห่อ ออกแบบผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าสินค้า บ้านท่าเรือมีกิจกรรมที่โดดเด่นในการทำเครื่องดนตรีไทย พิณ แคน และมีกลุ่มกิจกรรม ผ้าไหม ผ้าฝ้าย จักสาน อาหารและเครื่องดื่มของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ

ด้านการสนับสนุนอนุรักษ์กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย แหล่งท่องเที่ยวทางสถาปัตยกรรม แหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อ แหล่งท่องเที่ยวด้านวิถีชีวิต ภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ จากเทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานการส่งเสริมและการกีฬาจังหวัด สำนักงานธนากรักษ์จังหวัด ภาคีเครือข่ายเอกชน สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำจังหวัด ธนากร ห้างร้าน หมู่บ้าน และชุมชน มีการหนุนเสริมกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยวสถาปัตยกรรม วัด พระธาตุพนม การท่องเที่ยวไหว้พระธาตุประจำวันเกิด การท่องเที่ยวทำบุญ 9 วัด การท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ใบเสมาโบราณ 1000 ปี กิจกรรมส่งเสริมการทำบุญตักบาตร ขอมข้าวสารกรรมฝังแม่น้ำโขงของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณกิจกรรมของ

แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ โครงการกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรม ทำบุญ เทศกาลการท่องเที่ยวตามปีปฏิทินของจังหวัด โครงการกิจกรรม เงินงบประมาณในแต่ละปีเทศบาลเมือง สำนักงานจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด มีการบริหารจัดการในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการประเพณีในลักษณะ เงินจัดประเพณีขบวนแห่เทศกาลสงกรานต์ งานไหว้พระธาตุพนม งานยักษ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมจากหน่วยงานราชการ ส่วนภาคประชาชนเป็นการหนุนเสริมการร่วมมือกันทำกิจกรรมภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 3) ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ

แหล่งท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม ด้านความเชื่อ และวิถีชีวิต ประกอบด้วย ด้านสถาปัตยกรรม คือวัด ในจังหวัด ธนาการอมสินได้สนับสนุน รมไว้กันแดด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สนับสนุนผ้าฝ้าย ผ้าถุงไว้สำหรับสุภาพสตรีที่จะต้องนุ่งให้สุภาพเรียบร้อยเพื่อเข้าไปกราบไหว้ หลวงพ่อพระใส วัดโพธิ์ชัย ของจังหวัดหนองคาย จิตอาสานักเรียน นักศึกษาเข้ามาทำความสะอาดหอน้ำเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว มีลานจอดรถในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม ด้านความเชื่อ และวิถีชีวิตของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนอัตลักษณ์หมู่บ้านของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ ด้วยอัตลักษณ์ประกอบด้วยด้านสถาปัตยกรรม ด้านความเชื่อ และวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง คือ วัด พระพุทธรูป รูปปั้นพญานาค ลานพญานาคสดตนาคราช ภูสิงห์ หินสามวาฬ ภูทอก ถ้ำนาคา หน่วยงานราชการกับการส่งเสริมและสนับสนุน การปรับปรุงทัศนศาสดาพักผ่อน การจัดการโซนร้านอาหาร ห้องน้ำ ลานจอดรถของแหล่งท่องเที่ยวหินสามวาฬ องค์การบริหารส่วนตำบล และสำนักงานป่าไม้จังหวัดจังหวัดบึงกาฬสนับสนุนโครงสร้างของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นแลนด์มาร์คใหม่ของจังหวัดบึงกาฬ ส่วนแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตของชุมชนมีอัตลักษณ์ที่มีการเชื่อมโยง วัดหมู่บ้าน โรงเรียน ภูมิปัญญาสิ่งประดิษฐ์หน่วยงานราชการสำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดให้การส่งเสริมและสนับสนุนตามโครงการและโปรแกรมกิจกรรมที่โดดเด่นและมีศักยภาพในการพัฒนาได้ 5) ด้านการส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ ด้วยอัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม ด้านความเชื่อ และวิถีชีวิต ประกอบด้วยโครงการกิจกรรม ภูมิปัญญาประดิษฐ์ พิน แคน บินโตจากไม้มงคล อุปกรณ์จับปลา จักสานด้วยไม้ไผ่ เสือกก หัตถกรรมทอผ้า ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ลวดลายดอกบัว ลายพญานาค ผ้าย้อมคราม ย้อมหมักโครน สีธรรมชาติสวยงาม ออกแบบช่างเย็บประจำหมู่บ้าน การจัดแสดงสินค้า ตลาด ศูนย์สินค้าวัฒนธรรม ตลาดต้องชมจังหวัดนครพนม ตลาดอินโดจีนของจังหวัดมุกดาหารและตามแหล่งท่องเที่ยว ในเทศกาลการท่องเที่ยวของจังหวัด การส่งเสริมและสนับสนุนจาก

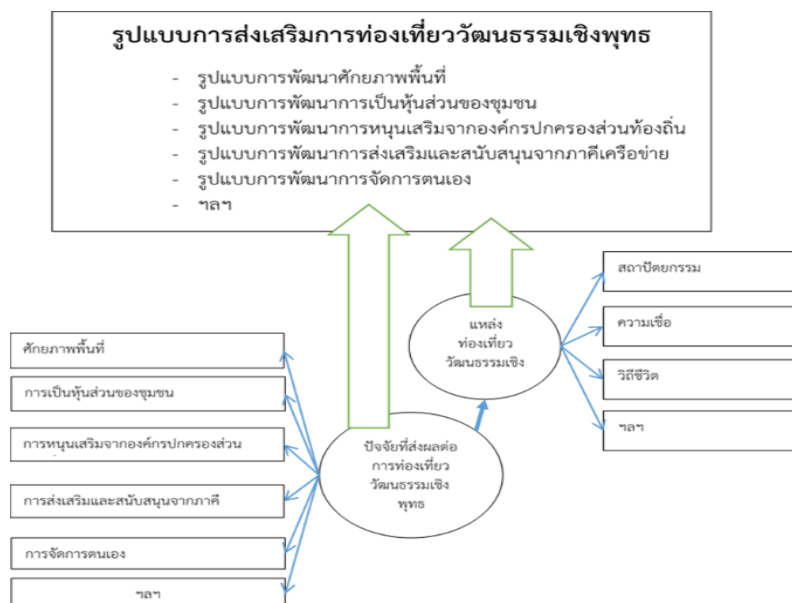
ภาคีเครือข่าย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
ประชาสัมพันธ์เจ้าสำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร
อำนาจเจริญ

ด้านการจัดการตนเอง ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนน
ยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ 1) ด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้านของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม
เชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวด้าน
สถาปัตยกรรม ว่าด้วยการจัดการตนเอง ประกอบด้วย วัด พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ วิหาร ลาน
พระพุทธรูป พระธาตุเจดีย์ โบสถ์โบราณ 1000 ปี ว่าด้วยการจัดการตนเอง ด้านการอนุรักษ์ รักษา
ประเพณีวัฒนธรรม มีการเปิดการทำบุญภายในวัด กิจกรรมทำบุญ 9 วัด ร่วมกับหน่วยงานราชการ
กิจกรรมการไหว้หลวงพ่อบุญไฟจังหวัดหนองคาย กิจกรรมการกราบไหว้พระธาตุประจำวันเกิดครบวัน
เกิดของจังหวัดนครพนม แหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อ ว่าด้วยการจัดการตนเอง คือ ลานพญานาค จุด
ชมวิริมฝั่งแม่น้ำโขง ประเพณีเทศกาลยักษ์ ของจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นกิจกรรมวัฒนธรรมที่โดดเด่น
ของจังหวัด มีการรำบวงสรวงลานพญานาคราช สัตตนาคาช มีกิจกรรมยามเย็นเดินเล่นพักผ่อนสวนตัว
ริมฝั่งแม่น้ำโขงของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพร้อมครอบครัว แหล่งท่องเที่ยวด้านวิถีชีวิต ว่าด้วยการ
จัดการตนเอง การสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน การสร้างอัตลักษณ์สินค้า การสร้างกลุ่มกิจกรรม โปรแกรม
กิจกรรม และการจัดคัมภีร์ของชุมชนจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ มุกดาหาร อำนาจเจริญ 2) ด้าน
การสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนน
ยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ การสร้างอัตลักษณ์สินค้า ด้วยการจัดการตนเองจากองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงาน
พัฒนาชุมชนจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการส่งเสริมกิจกรรม โครงการกิจกรรม หัตถกรรม เครื่อง
จักสาน เครื่องประดิษฐ์ดนตรีไทย หัตถกรรมทอผ้า ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ทักทอเสื่อกก หัตถกรรมอาหาร
พื้นบ้าน แปรรูปอาหาร การตลาดสินค้าวัฒนธรรมให้มีการจัดการ การแสดงสินค้าประเพณีวัฒนธรรม
ในเทศกาลประจำปีปฏิทินของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 3) ด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธีทางของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบน
เส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ ทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธีการทำ
ของหมู่บ้านวัฒนธรรมวิถีชีวิต ประกอบด้วยสิ่งประดิษฐ์ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน เครื่องดนตรี เครื่องจักสาน
ด้วยไม้ไผ่ หัตถกรรม สิ่งทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย มีเมล็ดฝ้ายออกสีสวย เพาะปลูกจากชุมชนจังหวัด
นครพนม อาหารและเครื่องดื่ม หาได้ในพื้นที่หมู่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม
มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) ด้านการเงินทุนงบประมาณกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธ
ลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ การเงินทุนของกลุ่มกิจกรรม มีการ
จัดการตนเองโดยวิธีการ ประกอบด้วย กลุ่มสมาชิกออกหุ้นละ 100 ตาม หรือตามโปรแกรมกิจกรรม

ขนาดใหญ่ เล็กของหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนกิจกรรม สิ่งประดิษฐ์ เครื่องดนตรี การทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย การจักสานด้วยไม้ไผ่ อาหารและเครื่องดื่ม การจัดการตนเองของหน่วยงานราชการ สำนักงานพัฒนาชุมชน เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานจังหวัด ให้การส่งเสริมและสนับสนุนในลักษณะที่เป็นโครงการกิจกรรมช่วงเทศกาลการท่องเที่ยว การจัดการเงินค่าประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 5) ด้านสร้างสมาชิกกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ การสร้างกลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วยกลุ่มมัคคุเทศก์ กลุ่มทำความสะอาดจิตอาสา กลุ่มให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว การเป็นเจ้าบ้านที่ดีของหมู่บ้าน กลุ่มกิจกรรมของหมู่บ้าน สิ่งประดิษฐ์ หัตถกรรมด้านทอผ้า อาหารและเครื่องดื่ม การแปรรูปอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มให้บริการนักท่องเที่ยวของสำนักงานป่าไม้ในแหล่งท่องเที่ยวหินสามวาฬของสำนักงานกรมป่าไม้จังหวัดบึงกาฬ เป็นกลุ่มกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวทางด้านสถาปัตยกรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

3 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า สร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า สร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม เชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อยกระดับสู่ความเป็นสินค้าวัฒนธรรมบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ

ภาพที่ 1 รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธ

3.1 รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วย รูปแบบแหล่งท่องเที่ยวประเภทสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย วัดพระพุทธรูป โบราณสถาน พระธาตุเจดีย์ ในสมาโบราณ 1000 ปี 3) รูปแบบแหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อ ประกอบด้วย รูปปั้นพญานาค ลานพญานาค จุดชมวิวริมฝั่งแม่น้ำโขงเชื่อมโยงขั้วไฟฟ้าพญานาค ถ้านาคา หินสามวาฬ 4) รูปแบบแหล่งท่องเที่ยวด้านวิถีชีวิต ประกอบด้วย หมู่บ้าน ประเพณีวัฒนธรรม สินค้าวัฒนธรรม คัมภีร์โฮมสเตย์ อาหารและเครื่องดื่ม

3.2 รูปแบบด้านศักยภาพพื้นที่ ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วย 1) รูปแบบด้านความสวยงาม สมบูรณ์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ 2) รูปแบบด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 3) รูปแบบด้านป้ายบอกทาง แผนที่ เอกสาร แผ่นพับแสดงแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) รูปแบบด้านมัคคุเทศก์หรือนักเล่าเรื่องของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 5) รูปแบบด้านความสะดวก ความสะอาด สุขอนามัย และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 6) รูปแบบด้านที่พัก โฮมสเตย์ โรงแรมเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

3.3 รูปแบบด้านการเป็นหุ้นส่วนของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ 1) รูปแบบด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน การท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 2) รูปแบบด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม การท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 3) รูปแบบด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณกิจกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) รูปแบบด้านการสร้างกลุ่มกิจกรรมวัฒนธรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

3.4 รูปแบบด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ ประกอบด้วยรูปแบบย่อยดังนี้ 1) รูปแบบด้านการหนุนเสริมอนุรักษ์กิจกรรมวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง

บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 2) รูปแบบด้านการหนุนเสริมเงินงบประมาณกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีรายละเอียด 3) รูปแบบด้านการหนุนเสริมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) รูปแบบด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์หมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 5) รูปแบบด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

3.5 รูปแบบด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ 1) รูปแบบด้านการสนับสนุนอนุรักษ์กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ มุกดาหาร นครพนม อำนาจเจริญ 2) รูปแบบด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ มุกดาหาร นครพนม อำนาจเจริญ 3) รูปแบบด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) รูปแบบด้านการส่งเสริมและสนับสนุนอัตลักษณ์หมู่บ้านของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่ม 5) รูปแบบด้านการส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ

3.6 รูปแบบด้านการจัดการตนเอง ของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย - อำนาจเจริญ ประกอบด้วยรูปแบบย่อยดังนี้ 1) รูปแบบด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้านของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 2) รูปแบบด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย – อำนาจเจริญ 3) รูปแบบด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธีทางของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 4) รูปแบบด้านการเงินทุนงบประมาณกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธ

ลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อยกระดับสู่ความเป็นสินค้าวัฒนธรรมบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ 5) รูปแบบด้านสร้างสมาชิกกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1. พบว่า การศึกษาเพื่อค้นหาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธ กลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทสถาปัตยกรรมทางศาสนา วัด พระพุทธรูป พระอุโบสถ ใบเสมาโบราณ ประเภทด้านความเชื่อ รูปปั้นเหมือนพญานาค ลานพญานาค ประเภทด้านวิถีชีวิต แม่น้ำโขง อัตลักษณ์สินค้า คຸ້ມໂສມສະເຕຍ โปรแกรมกิจกรรม อาหาร ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ แนวคิดและทฤษฎีของ Jittangwattana, B. (2006) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวชมโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกทั้งศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันก็มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่า การพรรณนาเพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธกลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วย 1) ด้านศักยภาพพื้นที่วัด วัดที่อยู่ภายในเขตพื้นที่จังหวัด หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีอาณาเขต บริเวณ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของหมู่บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน เป็นศาสนาสถานประกอบกิจการของคณะสงฆ์ภายในวัดในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัดสอดคล้องกับ แนวคิด ทฤษฎีของ Srirathu, W. (2008) ได้เสนอหลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของที่ต้องครอบคลุมองค์ประกอบการท่องเที่ยว 2) ด้านการเป็นหุ้นส่วนของชุมชนประเพณี กิจกรรม โดยมีหุ้นส่วนราชการ องค์การบริหารเทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด กิจกรรมประเพณีในช่วงเทศกาล คือ ฮีต 12 ครอง 14 เชื่อมโยงกันกับแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของ Pilwas, T. (2012) กล่าวว่า การส่งเสริมและผลักดันให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวประเภทวิถีชีวิตชุมชนหรือหมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยว 3) ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโปรแกรมกิจกรรม หัตถกรรม ทอผ้าไหม ทอผ้าฝ้าย ทำสิ่งประดิษฐ์ ปลายพิน เสียงแคน ประเพณีวัฒนธรรม การแต่งกาย การฟ้อนรำ วัฒนธรรมทางด้านอาหาร การแปรรูปอาหาร การเรียนรู้ในกิจกรรมของหมู่บ้าน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของ Suphasorn, Y. (2019) กล่าวว่า ทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประจำปี 2562 โดยเน้นย้ำว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายประเพณีวัฒนธรรม ฮีต 12 ครอง 14 เป็นกิจกรรมที่สืบสานและพัฒนามาในรูปแบบงานเทศกาลของจังหวัด เทศกาลงานสงกรานต์ การออกพรรษา การดูบั้งไฟพญานาคริมฝั่งโขง การแห่ยักษ์คู่ของจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการอนุรักษ์และเสริมสร้างกิจกรรมให้เป็นเทศกาลการท่องเที่ยวของจังหวัด ภาคีเครือข่ายทางราชการ เอกชน ธนาคาร ห้างร้าน หมู่บ้าน ชุมชนให้ความสนใจเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมของจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของ Sujarit, S. & Sujarit, C. (2017) ได้เสนอ รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตำบลนางพญา อำเภอ

ท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ 5) ด้านการจัดการตนเอง หมู่บ้านเชิงทองเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง มีประเพณีวัฒนธรรมสืบสานจากภูมิปัญญาชาวบ้านประกอบด้วยการแต่งกาย เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ประเพณีวัฒนธรรมคือ ฮีต 12 ครอง 14 มีประเพณีที่เชื่อมโยงทางพระพุทธศาสนา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ Puangpanya, B. (2018) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสินค้าวัฒนธรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษลุ่มน้ำโขง

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อ 3 พบว่า สร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ 1) รูปแบบด้านศักยภาพพื้นที่ 2) รูปแบบด้านการเป็นหุ้นส่วนของชุมชน 3) รูปแบบด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) รูปแบบด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 5) รูปแบบด้านการจัดการตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของ Keeves (1988 : 560) ได้กล่าวว่า การสร้างรูปแบบที่มีลักษณะที่ดี ควรมีพื้นฐานอยู่บนหลักการสำคัญ ดังนี้ (1) รูปแบบ ควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้น ก็มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ (2) รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้ โดยการสังเกต และหาข้อมูลสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ (3) รูปแบบ ควรจะต้องระบุ หรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย (4) รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่

บทสรุป

รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง ประกอบด้วย

1 ด้านสถาปัตยกรรม ด้านสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย วัด หมายถึง วัดที่อยู่ภายในเขตพื้นที่จังหวัด หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ วัด ประกอบด้วย สถาปัตยกรรมเชิงพุทธ พระอุโบสถ วิหาร พระพุทธรูป ประดิษฐานภายในพระอุโบสถ และลานปฏิบัติธรรม พระธาตุเจดีย์ หมายถึง พระธาตุเจดีย์ที่สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสถาปัตยกรรมทั้งดงาม ดังเช่นพระธาตุพนม และพระธาตุประจำวันเกิด 7 วัน มีในเขตพื้นที่จังหวัด นครพนม โคราชสถาน ใบเสมาโบราณ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีภูเขา ป่าไม้ธรรมชาติที่มีความ

เชื่อมโยงเป็นสถานปฏิบัติธรรมของพระภิกษุและผู้สนใจใฝ่ในธรรม พร้อมทั้งได้สร้างสถาปัตยกรรม คือ วัด เช่น ภูทอก ภูสิงห์ หินสามวาฬ ซึ่งเป็นสถานที่ธรรมชาติดีการเชื่อมโยงกันหลายมิติ

2 ด้านความเชื่อวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวด้านความเชื่อจังหวัดหนองคาย – อำนาจเจริญ พญานาค หมายถึง พญานาคราช ประวัติตำนานเริ่มมาจาก คำชะโนด อำเภอนองหาน จึงเกิดมีประเพณีวัฒนธรรม รำ บวงสรวงพญานาค เกิดการสร้างทางด้านสถาปัตยกรรมรูปปั้นพญานาคอย่างแพร่หลายครอบคลุมเกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย รูปปั้นพญานาคที่โดดเด่นในเขตพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีปรากฏให้พบเห็น เทศกาลท่องเที่ยวประจำปีในช่วงเทศกาลงานสงกรานต์ ประเพณียักซ์คุ หรือยักซ์คุกเขา เชื่อว่าเป็นยักซ์ที่ช่วยปกป้องรักษาหมู่บ้านชุมชนในเขตพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงของจังหวัดอำนาจเจริญ ให้อยู่เย็นเป็นสุข ร่มเย็น มีอัตลักษณ์ สร้างสิ่งประดิษฐ์รูปหน้าตา คล้ายยักซ์ เป็นอัตลักษณ์ประจำงานเทศกาล ยักซ์คุ ของจังหวัดอำนาจเจริญ

3 ด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงบนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ แหล่งท่องเที่ยวประเภทวิถีชีวิตหมู่บ้านริมฝั่งแม่น้ำโขง ของจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละชนเผ่า เชื้อชาติ การแต่งกาย ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ลวดลาย สีย้อมธรรมชาติ มีความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัด ประเพณีวัฒนธรรม การละเล่น การฟ้อนการรำ เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ลายพิน สีเงินแคน ของคนอีสาน มีการนำเอาวัสดุ อุปกรณ์ จำพวก แห สวิง เป็นต้นมาเป็นเครื่องอุปกรณ์ในการฟ้อนรำ ประเพณีวัฒนธรรมแสดงออกซึ่งการเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายของคนอีสาน

4 ด้านศักยภาพพื้นที่ ได้แก่ 4.1) ด้านความสวยงาม สมบูรณ์ 4.2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม 4.3) ด้านป้ายบอกทาง แผนที่ เอกสาร แผ่นพับแสดงแหล่งท่องเที่ยว 4.4) ด้านมัคคุเทศก์ หรือนักเล่าเรื่อง 4.5) ด้านความสะดวก ความสะอาด สุขอนามัย และความปลอดภัย 4.6) ด้านที่พัก โฮมสเตย์ โรงแรมเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

5 ด้านการเป็นหุ้นส่วนของชุมชน ได้แก่ 5.1) ด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน 5.2) ด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม 5.3) ด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณกิจกรรม 5.4) ด้านการสร้างกลุ่มกิจกรรมวัฒนธรรม

6 ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ 6.1) ด้านการหนุนเสริมอนุรักษ์ กิจกรรมวัฒนธรรม 6.2) ด้านการหนุนเสริมเงินงบประมาณกิจกรรม 6.3) ด้านการหนุนเสริมการ

ประชาชนสัมพันธ์ 6.4) ด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์หมู่บ้าน 6.5) ด้านการหนุนเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม

7 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ได้แก่ 7.1) ด้านการสนับสนุนอนุรักษ์กิจกรรม 7.2) ด้านการสนับสนุนเงินงบประมาณกิจกรรม 7.3) ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในกิจกรรม 7.4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนอัตลักษณ์หมู่บ้าน 7.5) ด้านการส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม

8 ด้านการจัดการตนเอง ได้แก่ 8.1) ด้านการสร้างอัตลักษณ์หมู่บ้าน 8.2) ด้านการสร้างอัตลักษณ์สินค้าวัฒนธรรม 8.3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธี 8.4) ด้านการเงินทุนงบประมาณกิจกรรม 8.5) ด้านสร้างสมาชิกกิจกรรม

สรุปได้ว่า จากการร่วมรับฟังแนวคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลเพื่อการพัฒนาเป็นรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านศักยภาพพื้นที่ 2) ด้านการเป็นหุ้นส่วนของชุมชน 3) ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 4) ด้านการจัดการตนเอง การที่ได้มาซึ่งข้อมูลจากนักวิชาการและหน่วยงานราชการ ได้วิพากษ์และยืนยันรูปแบบ ต่าง ยอมรับและยืนยันรูปแบบ มีความคิดเห็น ..เห็นด้วย.

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ค้นหาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ มีแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วยทรัพยากรที่มากมาย เป็นชุมชนทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วยสถาปัตยกรรมที่พร้อมสวยงาม วัด โปสถ์ พระธาตุเจดีย์ วิหาร ศาลา ไบเสมาโบราณ สถาปัตยกรรมด้านความเชื่อได้แก่รูปปั้นเหมือนพญานาคราช การสร้างอัตลักษณ์หน้าากายักษ์คุ (จังหวัดอำนาจเจริญ) ด้านวิถีชีวิตชุมชนได้แก่ ชุมชนสะอาด หมู่บ้านศีล 5 สินค้าภูมิปัญญาสิ่งประดิษฐ์จากชาวบ้านเชื้อโยงแหล่งท่องเที่ยวใหญ่ -เล็ก เข้าด้วยกันได้อย่างพอดี

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ มีความพร้อมของจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร 1) ด้านศักยภาพพื้นที่ 2) ด้านการเป็นหุ้นส่วนของชุมชน 3) ด้านการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 5) ด้านการจัดการตนเอง

.....
ส่วนจังหวัดบึงกาฬและอำนาจเจริญ ยังเป็นจังหวัดใหม่และกำลังพัฒนา จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาทั้ง 5 ด้านเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขงต่อไป

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สร้างและยืนยันรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง บนเส้นทางถนนยุทธศาสตร์หนองคาย-อำนาจเจริญ หน่วยงานราชการ ข้าราชการองค์กรเอกชนมีรูปแบบที่ชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด แต่บางจังหวัดพึ่งรวมตัวเป็นจังหวัดใหม่และยังต้องมีการบูรรวมองค์กรเข้าด้วยกันเพื่อการพัฒนาของจังหวัดต่อไปจึงจำเป็นต้องมีรูปแบบในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว รูปแบบการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงจึงต้องเร่งพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำโขง จังหวัดหนองคาย - อำนาจเจริญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเส้นทางการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำโขง โดยรถบัส รถไฟฟ้ารางเบาบนถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ
- 2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเส้นทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวล่องเรือวัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำบนถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ
- 3 ควรศึกษาเกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำบนถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ
- 4 ควรศึกษาเส้นทางภาคีเครือข่ายเพื่อขยายและพัฒนาเส้นทางการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธลุ่มแม่น้ำบนถนนยุทธศาสตร์หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ

References

- Pilwas, T. (2012). *Strategy for promoting the tourism industry for community economic development in the Andaman Triangle (Phuket, Phang Nga, Krabi)*. Pathum Thani : Valaya Alongkorn Rajabhat University. Under the Royal Patronage.
- Puangpanya, B. (2018). *Management of cultural products in the Mekong Basin Special Economic Zone*. Maha Sarakham : Maha Sarakham Rajabhat University.

- Sujarit, B. & Sujarit, C. (2017). Community tourism management model of Nang Phaya Subdistrict, Tha Pla District, Uttaradit Province. *Academic Journal: Uttaradit Rajabhat University*. 12(2), 53-65.
- Srirathu, W. (2008). *Potential of ecotourism destinations in Khao Kho District. Phetchabun Province*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Jitthangwattana, B. (2006). *Development and conservation of tourist attractions*. Bangkok : Pochanasuansri.
- Keeves P.J. (1988). *Educational research, methodology and measurement :An international handbook*. Oxford : Pergamon Press.

